

ZURNAL 4

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 20

• 15. října 2010

V čísle:

Univerzita se prezentovala na veletrhu v Bratislavě • EPIGENETIKA: nová učebnice
• Další rozšíření praktické výuky na LF • Dvacet let s Josefem Vineckým • Spějeme k šíření vzdělanosti, nebo nevzdělanosti? • To sladké slovo reforma...

• Zčásti studovali na Vysoké škole pedagogické, z níž se roku 1958 vyčlenila Filozofická fakulta, na které také v roce 1960 promovali. Podruhé si slavnostní událost prožili po padesáti letech 8. 10. 2010. „Přál bych si, aby fakulta do budoucna získala funkční spojení se všemi absolventy. Jedná se o mimořádně důležité vazby pro celou školu,“ řekl v souvislosti s historicky první Zlatou promoci na FF UP její prodekan dr. Petr Bilík. (Čtěte také na str. 2.) -red-, foto -mo-

Univerzita dětského věku opět přivítala nejmladší studenty UP

■ S čerstvým indexem odcházeli nejmladší studenti UP ze slavnostní imatrikulace Univerzity dětského věku, kterou už počtvrté uspořádala ve své aule Přírodovědecká fakulta UP ve spolupráci s Moravským divadlem Olomouc.

Na malé studenty nyní čeká cyklus devíti přednášek, které se budou konat vždy ve středu odpoledne. Oborníci si stejně jako loni připravili řadu her, soutěží

i experimentů. Např. biologové dětem předstávají srdce savce, matematici se budou bavit převážně nevázně o slavných postavách svého oboru a hodina geografie se zaměří na problematiku vzniku ostrovů či globálního oteplování. Mladí studenti se také dozvědí, co všechno se dá vyčíst ze starých kostí, jestli mají zvířata otisky prstů jako lidé a nebo třeba zajímavosti o přírodních živlech. Zajímavou lekcí bude určitě i fyzika v kuchyni, kde vědci objasní, proč praskají páčky při vaření nebo jak dlouho se musí vařit maso, aby nebylo tuhé.

Hodiny v divadle zase děti zavedou do zákulisí první olomoucké scény, odhalí tajemství herecké práce, převle-

Dokončení na str. 3

ZURNAL
JUBILEJNÍ 20. ROČNÍK
ČTĚTE • PIŠTE • KOMUNIKUJTE

FTK chce inovovat strukturu. Z devíti pracovišť by mělo zůstat sedm.

■ Pro Fakultu tělesné kultury znamená aktuální rozpočet Univerzity Palackého, krácený zhruba o 17 milionů, snížení fakultních zdrojů o 1 331 tis. korun. O tom, že v konečném důsledku disponuje FTK oproti loňsku prostředky o 10,6 % nižšími než roce loňském, se její akademická obec dozvěděla 4. 10. v průběhu setkání s vedením. Ve zcela zaplněné neředitelské aule se v této souvislosti hovořilo o nutnosti kvantifikace individuálního výkonu a snížení počtu pracovišť z devíti na sedm. Vedení FTK seznámilo svou akademickou obec také s tím, jaké cíle si pro následující období vytyčilo a o co bude v nejbližší době usilovat.

Změnu ve své struktuře avizovalo vedení Fakulty tělesné kultury již na jednání Akademického senátu FTK UP 21. 4., a to v souvislosti s tehdejší celkovým finančním propadem. Ten tehdy reagoval na snížení normativu na studenta zhruba o 4,5 tis. korun, na nově vstupující a situaci komplikující ukazatele – především ukazatel kvality B3 – či spoluúčast na projektech VaVpl. „Finanční situace fakulty je v současné době skutečně na hraně jejích možností a výhledy do nejbližší budoucnosti financování veřejných vysokých škol nám napovídají, že trend snižování příspěvků bude dále pokračovat. Původně jsme chtěli najít vnitřní rezervy hospodárnosti fakulty zejména ve vnitřních procesech, bez radikálního zásahu do mezd zaměstnanců. Dnes je však situace mnohem vážnější,“ řekl Žurnálu UP doc. Zbyněk Svozil, děkan Fakulty tělesné kultury UP. O změně, která by na fakultě měla být implementována k datu 1. 1. 2011, chce

vedení fakulty hovořit s vedoucími stávajících kateder ještě na začátku listopadu. „Ano, vnímám zpětnou vazbu akademické obce FTK, jež se změnou stávající struktury nesouhlasí. V současné době, kdy nás však ekonomické

Dokončení na str. 8

Dlouhé mlčení Eriky Bezdíčkové

■ Ze své knihy vzpomínek „Moje dlouhé mlčení“ četla 7. 10. v olomouckém Café '87 Erika Bezdíčková. Po besedě s autorkou, mj. jednou ze šesti hrdinek dokumentu Olgy Sommerové Sedm světél, následovala autogramiáda. „Jednou mi Erika řekla, že doba po návratu byla horší než sama Osvětím. Možná tehdy zhasínala naděje, že znovu nalezneme domov, která jí dodávala sílu za dráty tábora i na pochodu smrti. Nacismus vzal Erice matku a otce, komunismus jí na čas vzal syna, práci a naději“ (z předmluvy Olgy Sommerové).

„Předfestivalové“ setkání upořádaly v rámci Dnů Židovské kultury Olomouc 2010 Centrum judaistických studií FF UP, Židovská obec Olomouc a Café '87. -red-, foto -mo-

Ze setkání zástupců vysokých škol s ministrem školství

■ Hlavním bodem jednání mimořádného zasedání Komory rektorů veřejných a státních vysokých škol ČR na Západočeské univerzitě v Plzni 4. 10. bylo financování veřejných vysokých škol ČR. Jak informoval rektor UP prof. Miroslav Mašláň, CSc., jednání proběhlo za účasti premiéra, ministra školství a ministra spravedlnosti, následně se jej zúčastnil rovněž náměstek pro výzkum a vysoké školství Ing. arch. Kryštof Hajn. Jednání potvrdilo, že pokud všechny resorty včetně MŠMT mají snížit rozpočty, znamená to, že příspěvek na činnost VVŠ bude v rámci normativního financování o 10 % nižší. Ministr garantoval, že u normativního dělení financí bude v příštím roce použita metodika předložená předchozím vedením MŠMT. Na rok 2012 bude výrazněji posíleno financování podle kvality VVŠ.

Podle aktuálních informací o financování vědy v roce 2011, které na jednání dále zazněly, budou prostředky získané z jiných rozpočtových kapitol rozděleny následovně: 100 mil. Kč pro AV ČR a 300 mil. Kč pro VVŠ.

Podle rektora UP ministr školství vnímá znepokojení zástupců vysokých škol v otázce administrativního zabezpečení Operačních programů. Ministr však vyjádřil přesvědčení o kvalitním zajištění administrace OP a sám přebírá za veškeré personální a organizační změny osobní odpovědnost.

Negativní dopad rozpočtových úspor na veřejných vysokých školách může být podle dalších sdělení ministra kompenzován z OP EU a hodlá proto využít finanční fondy z OPVK (cca dvě mld. ročně) a na základě kvalitativních kritérií vypsat programy pro VVŠ typu rozvojových projektů. Ministr v každém případě očekává zefektivnění činnosti VVŠ, včetně účinné spolupráce škol v rámci jednoho města či regionu.

U zamýšlených rozvojových projektů bude během dvou týdnů předložen první koncept pro připomínky vysokých škol tak, aby mohla být nastavena kritéria kvality.

Ministr také potvrdil, že je připravována novela zákona o vysokých školách a v příštím roce bude k dispozici paragrafované znění. Teze hodlá předložit do konce října 2010 vysokým školám k připomínkování. *-red-*

Některé vysoké školy se připravují na volbu rektora

■ V průběhu letošního podzimu se na sedmi veřejných vysokých školách chystají volby kandidátů na nejvyšší akademickou funkci.

Akademický senát **Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně** vyhlásil volbu kandidáta na jmenování rektorem na 19. 10. Shromáždění akademické obce UTB s navrženými kandidáty bylo připraveno na 14. 10.

Akademický senát **Slezské univerzity v Opavě** vyhlásil volbu kandidáta na rektora (1. a 2. kolo) v týdnu od 18. do 22. 10. třetí kolo od 25. 10. do 29. 10.

První kolo první volby kandidáta na rektora **Západočeské univerzity v Plzni** proběhne na mimořádném zasedání AS ZČU dne 3. 11. Předsednictvo AS ZČU svolává na 20. 10. setkání akademické obce ZČU s navrženými kandidáty.

Volba kandidáta na funkci rektora **Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích** se uskuteční 9. 11., předcházet jí bude setkání akademické obce s kandidáty 3. 11.

Akademický senát **Ostravské univerzity** zveřejní volební kandidátku 19. 10.; shromáždění akademické obce je plánováno na 8. 11., volba proběhne 15. 11.

Představení kandidátů na jmenování rektorem **Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem** je připraveno na shromáždění akademické obce 10. 11.; volební zasedání AS UJEP: proběhne 16. 11.

Ve stejný den se rozhodne také o kandidátovi na funkci rektora **Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze**; termín předvolebního setkání stanovil Akademický senát VŠUP na 9. 11. *Zpracovala -mav-*

Univerzita Palackého se prezentovala na veletrhu v Bratislavě

■ Také letos prezentovala Univerzita Palackého svou nabídku studijních programů a oborů na největším slovenském veletrhu pomaturitního vzdělávání Akadémia&Vapac v Bratislavě. Nutno dodat, že mezi desítkami vystavovatelů, především z řad českých a slovenských vysokých škol, se stánek UP neztratil.

Veletrh, který je obdobou českého Gaudeamu, je jedinečnou příležitostí k oslovení slovenských studentů, kteří vzhledem ke geografické poloze Olomouce tvoří každým rokem velkou část uchazečů o studium na naší univerzitě. „Také v letošním roce se mohli zájemci dozvědět konkrétní informace o studiu na našem stánku, kde jim byly k dispozici studijní referentky,“ dodal Bc. Ondřej Martinek z Oddělení komunikace UP. Ve srovnání s loňským ročníkem byl přitom zájem o studium na UP vyšší. Tradičně se slovenští středoškoláci zajímali hlavně o Filozofickou, Přírodovědeckou a Lékařskou fakultu.

První Zlatá promoce na Filozofické fakultě UP

■ V aule Filozofické fakulty proběhla 8. 10. historicky první Zlatá promoce těch, kteří ukončili svá studia jazykových oborů před padesáti lety. Většina z třiceti zúčastněných absolventů z roku 1960 se narodila v roce 1938.

„Nešlo jen o pamětnickou akci, ale rovněž o projev zájmu o současnou podobu fakulty a jejího rozvoje. Sešli jsme se se spolužáky z celé republiky, vzpomínali a srovnávali nabyté zkušenosti,“ řekla Libuše Pospíšilová, jedna z promujících a zároveň organizátorka akce.

Podle slov děkana FF UP doc. Jiřího Lacha by práce s absolventy měla být v následujících letech ještě více prohloubena. „Rádi bychom s několika tisíci našich bývalých studentů navázali kontakt a nabídli jim spolupráci na nové vizi humanitního vzdělávání založené na vědeckém přístupu a mezinárodním renomé. Stejně tak věříme, že se tito do Olomouce budou opakovaně vracet a přispějí tak k oživení města a univerzity,“ sdělil děkan FF UP.

Jak uvedl proděkan pro vnější vztahy dr. Petr Bilík, funkční spojení se všemi absolventy představují mimo-

Pod dva dny měli návštěvníci veletrhu možnost zhlédnout také pětadvacetiminutovou prezentaci UP v seminárním prostoru. „Obdobné prezentace proběhnou i na brněnském Gaudeamu, kde budou navíc doplněny o nový propagační film, který v současné době připravujeme,“ doplnil Ondřej Martinek. V Brně bude k dispozici rovněž širší nabídka propagačních materiálů a předmětů. Dominantou olomoucké prezentace pak bude dvoupatrový stánek UP s horolezeckou stěnou. „Bratislavský i brněnský veletrh jsou jedinečnou příležitostí pro oslovení potenciálních studentů vysokých škol. Například návštěvnost Gaudeamu, který letos proběhne v prvním listopadovém týdnu, se pohybuje v desítkách tisíc středoškoláků a dalších zájemců o studium,“ řekl Mgr. Radek Palašáček, vedoucí Oddělení komunikace UP.

Organizace účasti univerzity na veletrhu v Bratislavě, který proběhl ve dnech 5.–7. října, se tradičně ujalo Oddělení komunikace ve spolupráci s kancléřem PhDr. Rostislavem Hladkým. Velké díky patří také zástupkyním studijních oddělení, bez kterých by se olomoucká prezentace neobešla. *-mar-*

řádně důležité vazby pro celou školu. „Absolventi nabízejí zpětnou vazbu, pohled obohacený o životní zkušenosti,

a v neposlední řadě nesou jméno fakulty do celého světa. Budování adresáře je však pochopitelně velmi obtížné a bude ještě několik let trvat, než bude hotov a pak už jen aktualizován,“ doplnil.

Z tiskové zprávy vybrala -map, foto -mo-

EPIGENETIKA: nová učebnice a poprvé v českém jazyce

■ Epigenetika je novou rychle se rozvíjející vědní disciplínou úzce navazující na genetiku. Zabývá se zejména změnami v aktivitách genů, kterými organismus reaguje na vnitřní a vnější podněty a otevírá nové možnosti jak

chápat a vysvětlovat řadu životních dějů a reakcí. Dnes můžeme epigenetiku chápat jako široký soubor mechanismů, které dědičně ovlivňují genovou expresi bez změny primární genetické informace, tedy nukleotidů v DNA.

Šéfdirigent Moravské filharmonie Olomouc hostem Katedry muzikologie

■ O svém olomouckém působení přednášel 5. 10. v učebně Roberta Smetany Uměleckého centra UP šéfdirigent Moravské filharmonie Olomouc Petr Vronský. Přednáška byla první z cyklu „Semináře hudební vědy“, který připravila Katedra muzikologie FF pro zimní semestr. *-red-, foto -mo-*

Prof. Boris Vyskot, DrSc., přednáší epigenetiku od roku 2008 na Přírodovědecké fakultě UP. Na základě těchto přednášek vznikla originální a vysoce potřebná učebnice, první v českém jazyce, která je určena studentům biologických, medicínských a biochemických oborů nejen na UP. Publikace, kterou vydalo Vydavatelství UP, bude i cenným pomocníkem pracovníkům v biologickém, lékařském a zemědělském výzkumu.

Ve třinácti kapitolách recenzované publikace jsou přehledně uvedeny všechny aspekty epigenetiky. Úvodní část je věnována historii, mechanismům epigenetických procesů a metodám studia epigenetiky. Následuje představení hlavních modelových organismů od prvků, hub, rostlin, bezobratlých až po savce. Pozornost je věnována i medicínským aspektům epigenetiky.

Publikaci lze zakoupit v prodejné skript UP na Biskupském náměstí. (*Vyskot B.: Epigenetika. Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, s. 150. ISBN 978-80-244-2534-4*)

Prof. M. Navrátil, PFF UP

Na sjezd českých a slovenských alergologů a imunologů přijela do Olomouce tisícovka odborníků

■ Tisícovka lékařů, laborantů a zdravotních sester se v Olomouci zúčastnila čtyřdenního XVII. Sjezdu českých a slovenských alergologů a klinických imunologů. Hlavními tématy, o nichž odborníci 6.–9. 10. v hanácké metropoli diskutovali, byly mimo jiné novinky v léčbě průduškového astmatu, alergenová imunoterapie a také novinky v imunomodulační léčbě. Pořadatelem akce s mezinárodní účastí byla Česká společnost alergologie a klinické imunologie ČLS JEP, Slovenská spoločnosť alergologie a klinickej imunologie, FNOL a LF UP.

„Tato akce se v Olomouci konala naposledy před šestnácti lety. Kromě českých a slovenských odborníků jsme letos pozvali také kolegy z Polska. Akce byla rozdělena do samostatných sekcí pro lékaře, laboranty a sestry, připravili jsme pro ně celkem šedesát přednášek a přes šedesát posterových prezentací,“ uvedl doc. Jaromír Bystron, CSc., primář Oddělení alergologie a klinické imunologie a předseda organizačního výboru sjezdu. Připomněl také, že pořadatelé sjezdu věnovali památku olomouckých průkopníků moderní astmatologie a imunoterapie profesoru Jiřímu Volejníkovi a docentu Horymíru Malotovi.

Problematika alergií a onemocnění imunitního systému se dnes podle odborníků týká prakticky každé

rodiny. „Každý čtvrtý člověk trpí nějakou alergií, každý osmý má alergickou rýmu, každý dvanáctý astma. Dá se tedy říci, že téměř neexistuje rodina, ve které by se některé z alergologických nebo imunologických onemocnění neobjevilo,“ podotkl doc. Jaromír Bystron. Na druhou stranu se ale podle jeho slov v posledních deseti letech také výrazně zlepšily možnosti léčby. „Například počet pacientů, zejména těch dospělých, které je dnes nutné kvůli astmatu hospitalizovat, poklesl na pouhou čtvrtinu. Astma se tak v posledním desetiletí posunulo ve většině případů do sféry ambulantní péče. Zlepšují se inhalační léčebné prostředky, protizánětlivá léčba, léčebné možnosti rozšiřuje také rozvíjející se špičková biologická léčba,“ dodal primář Bystron.

Tradiční sjezd odborníků na alergologii a imunologii proběhl v prostorách olomouckého NH Hotelu.

E. Havrlant, FNOL

Petra Soukupová hostem Ex libris

■ Katedra bohemistiky FF UP uspořádala 5. 10. další pokračování cyklu autorských besed a čtení Ex libris. Hostem

doc. Lubomíra Machaly byla tentokrát Petra Soukupová, mj. autorka souboru tří próz Zmizet, který obdržel velkou Cenu Magnesia Litera v roce 2010. Petra Soukupová dokázala zaujmout jak kritiky, tak čtenáře už svou prvotinou K moři, s níž získala Cenu Jiřího Ortena v roce 2008.

-red-, foto -mo-

Další rozšíření praktické výuky na Lékařské fakultě

■ Prof. Zdeněk Kolář, děkan LF UP, společně s MUDr. Ivo Marešem, MBA, ředitelem Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje (na snímku vlevo), uzavřeli 5. 10. smlouvu o vzájemné spolupráci. „Dohoda se týká jednak spolupráce v oblasti vědecko-výzkumné činnosti a postgraduálního vzdělávání a jednak v oblasti pregraduální výuky studentů Lékařské fakulty UP. Umožňuje realizaci praktické výuky včetně účasti studentů programu Všeobecné lékařství na výjezdu sanitních vozidel, což považujeme za velmi důležité. Ve svém rozsahu to pro LF UP totiž znamená rozšíření výuky praktické výuky a urgentní medicíny, tedy oblastí, které jsou pro přípravu budoucích lékařů velmi důležité,“ sdělil Žurnálu UP prof. Milan Kolář, proděkan pro přijímací řízení, kurikulum Všeobecného lékařství a legislativu. Právě za účelem rozšíření praktické

výuky programu Všeobecné lékařství byla před časem uzavřena také dohoda s Krajskou nemocnicí T. Bati ve Zlíně, v současné době je za stejným účelem v přípravě smlouva s Vojenskou nemocnicí Olomouci

-map-, foto -mo-

Premiéra jako olomoucký happening

■ V programu 9. ročníku mezinárodního festivalu duchovního filmu Film ve znamení ryby, který se uskutečnil na přelomu září a října v Olomouci, se představil také povídkový film Bloudím režiséra Martina Müllera. Ve snové realitě a s doprovodem hudby Emila Viklického vypráví o magické Olomouci a „o velmi tichých věcech“ rámovaných krátkými pří-

běhy (nejen) studentského hledání. Dlouho očekávaná premiéra snímku se konala 1. 10. ve zcela zaplněném kině Metropol za účasti režiséra Martina Müllera, jinak také vedoucího pracovníka audiovizuálních služeb UP. K jedinečné happeningové atmosféře přispěl fakt, že velká část publika patřila k protagonistům či spolupracovníkům filmu. *-red-*

Univerzita dětského věku opět...

ků, kostýmů, světél a dovolí studentům prolézt divadlo „od sklepa až po půdu“.

„Univerzita dětského věku je určena dětem ve věku od 8 do 12 let. Cílem je přesvědčit školáky, že přírodní vědy jsou zajímavé a nemusejí se jich obávat. O své nové poznatky se pak mohou podělit třeba se spolužáky či doma,“ řekl

Dokončení ze str. 1
koordinátor projektu Michal Smolka. Děti si také nanečisto vyzkoušejí, co je případně čeká na vysoké škole.

Diplom o absolvování Univerzity dětského věku obdrží děti při slavnostní promoci, která je naplánována na 22. 12. ve velkém divadelním sále MDO.

-ms-, -red-, foto na titulní straně M. Otava

Ve dnech 19. a 20. 10. proběhne v aule Přírodovědecké fakulty UP na tř. 17. listopadu populárně vzdělávací konference

Mendel Forum 2010

Mendel Forum 2010 patří do konferenčního cyklu tradičně pořádaného Mendelianem MZM ve spolupráci s UP Olomouc, ÚŽF AVČR a VFU v Brně. Diskusní, populárně vedené přednášky a exkurze jsou určeny zejména pro pedagogy, studenty středních a vysokých škol a odbornou veřejnost se zájmem o biologii, didaktiku a nové poznatky výzkumu především v genetice, molekulární biologii, fyziologii a biomedicině. Kontakt: Dr. I. Fellnerová – tel. 733 690 655, Ing. D. Kopecká – tel. 733 690 654.

Vědeckotechnický park UP pořádá seminář

Biotechnologické vynálezy

Seminář proběhne 27. 10. od 13 hodin v prostorách Vědeckotechnického parku (Šlechtitelů 21) a je vhodný pro všechny vědecko-výzkumné pracovníky, studenty a zájmece o problematiku patentovatelnosti biotechnologických vynálezů, formulace popisu vynálezů a patentových nároků či evropské patentové organizace a biotechnologických patentů. Svou účast přislíbili lektori: Ing. Šimon Bednář, obor Biotechnologie, Úřad průmyslového vlastnictví Praha, Ing. Alena Fojtíková, vedoucí oddělení patentového odboru v oblasti chemie, Úřad průmyslového vlastnictví Praha.

Účast je nutno potvrdit e-mailem na recepce@vtpup.cz nebo telefonicky na 585 631 420 do 19. 10. 2010.

Katedra výtvarné výchovy PdF UP v Olomouci a Olomoucká paleta o. s. uspořádaly výstavu dětského výtvarného projevu škol olomouckého regionu

Olomoucké bienále 2010

Výstava, která je instalována v Galerii Podkrovi a Galerii Schody UC UP, potrvá do 31. 10. Klade si za cíl podnítit dialog, podpořit příležitost k výměně názorů a srovnat různé způsoby vyjádření. V jednotlivých pedagogických přístupech se žáci, studenti i učitelé dovidají, kam se ubírá vývoj výtvarné výchovy a kde hledat nápady, proměny a impulzy k vlastnímu vzdělávání.

Konfuciova akademie UP, Česko-čínská společnost, pobočka Olomouc, a Katedra asijských studií FF UP připravily 11. ročník

Měsíce čínské kultury

s podtitulem **Po stopách Marca Pola**

Slavnostní zahájení proběhne 18. 10. 2010 vernisáží výstavy fotografií cestovatelů Jaroslava Sovinského a Serhije Moisejenka Dlouhá zeď – klenot čínského stavitelství. Výstava bude zahájena v 18 hod., ve vestibulu PŘF UP (tř. 17. listopadu 12).

Podrobný program Měsíce čínské kultury na www.konfucius.upol.cz.

Přednáškový večer Spolku lékařů v Olomouci

Spolek lékařů v Olomouci ve spolupráci s Ústavem lékařské chemie a biochemie LF UP pořádá další z přednáškových večerů, tentokrát na téma *Mikrodialýza a její vybrané aplikace v experimentu i klinice*. Koná se 3. 11. od 16 hodin v prostorách Teoretických ústavů LF UP.

Centrum dalšího vzdělávání PF UP nabízí

další termín testů ECDL

(European Computer Driving Licence)

22. 10., 9. 30–14. 00 hod.

Právnická fakulta UP – budova B, učebna č. 8

Kontakt: Mgr. I. Večerková – 585 637 625, irena.vecerkova@upol.cz; <http://cdv.upol.cz>.

Dvacet let s Josefem Vineckým aneb Jak se stane, že se na umělce zapomene a pak zase vzpomene

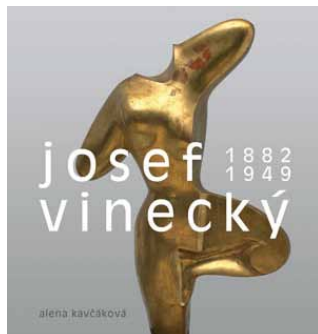
Do 3. 10. se široká veřejnost mohla v olomouckém Muzeu umění seznámit s tvorbou sochaře a designéra Josefa Vineckého. Soubornou instalaci díla umělce doprovázela v roce 2009 vydaná monografie Josef Vinecký (1882-1949). Osobnost sochaře v kontextu evropské avantgardy 20. století, jejíž autorka, doc. Alena Kavčáková z Katedry dějin umění FF UP, poskytla Žurnálu UP rozhovor. „Obrazně řečeno, žila jsem s Vineckým dvacet let,“ řekla doc. Kavčáková při vernisáži výstavy, v jejímž průběhu mj. komentovala jednotlivá tvůrčí období dlouhá léta neprávem opomíjeného autora. Výstava i výše uvedená monografie jsou výsledkem bezmála dvacetileté badatelské činnosti. Díky doc. A. Kavčákové se tak Josef Vinecký opětně zařazuje mezi vážené a doceněné umělce, kteří významně přispěli k vývoji evropského avantgardního sochařství, designu a výtvarné pedagogiky první poloviny 20. století.

Proč právě Josef Vinecký?

Od roku 1986, tehdy jsem působila jako odborná asistentka na Katedře výtvarné výchovy PdF UP, jsem se zajímala o historii Ústavu výtvarné výchovy, pracoviště, které v roce 1946 založil na obnovené olomoucké univerzitě Josef Vydra a které bylo předchůdcem pozdější Katedry výtvarné výchovy. Bližší pozornost jsem postupně věnovala členům učitelského sboru, do nějž kromě Josefa Vydry patřili i tak významní umělci jako Jan Zrzavý, Lubomír Šlapeta, František Viktor Mokry, jehož životem a dílem jsem se pak zabývala ve své doktorské práci. Nežádanější osobností byl pro mne tehdy Josef Vinecký. Věděla jsem o něm málo, a to byla velká výzva, která stála na počátku následujícího mnohaletého, téměř detektivního pátrání, na začátku skládaní střípků poznatků do mozaiky umělceho života a díla.

Kdo tedy byl Josef Vinecký? Jaký je jeho životní příběh?

Byl především výjimečný člověk, vynikající umělec s dosti nešťastným osudem. Vzdělání v oboru kamenosochařství získal v Čechách, ale už od roku 1902 žil v Německu. Ve Výmaru na Umělecko-průmyslovém semináři, později přebudovaném v Umělecko-průmyslovou školu, byl žákem i asistentem architekta Henryho van de Velde. Již tehdy úspěšně působil ve výukových dílnách školy i v architektonické privátní ateliéru jako keramik, modelér a sochař. Když se pak v roce 1909 osamostatnil, slavil další úspěchy jako novátor a vynikající spolupracovník M. A. Pfeiffera v porcelánce v Unterweißbachu a také jako současně jako provozovatel vlastní keramické dílny v hessenském Sinnu. V ní vytvořil dodnes vysoce oceňované secesní obklady pro některé z interiérů novostavby luxusních lázní Kaiser-Friedrich-Bad ve Wiesbadenu. V tomto městě se pak Vinecký usadil po první světové válce a soustředil se především na volnou sochařskou tvorbu. Ta se v procesu zestručňování výraziva rychle vyvíjela od kuboexpresionistické polohy přehodnocující Archipenkova objevná řešení prostorových otázek sochy směrem k nalezení elementárního tvaru a abstraktní tvarové konstrukce, a to pod blahodárným vlivem wiesbadenského diskusního kroužku přítele

Alexeje Jawlenského, živě komunikujícího s mistry Bauhausu. Důsledky poválečné hospodářské krize a katastrofální inflace Vineckému zkomplikovaly dráhu svobodného umělce natolik, že musel v roce 1928 z Wiesbadenu odejít a přijmout nabídku Oskara Molla k působení ve stolařské dílně Staatliche Akademie für Kunst und Kunstgewerbe ve Vratislavi (Breslau). Na konci dvacátých let minulého století zachytil nejspolešnější impulsy vycházející z dílenské tvorby na Bauhausu a svou tehdejší návrhářskou i pedagogickou práci přispěl k rozvoji evropského funkcionalistického designu v jeho časně fázi. Na výstavě německého Werkbundu WUWA ve Vratislavi se Vinecký prezentoval již roku 1929 jako vynikající tvůrce účelně konstruovaného nábytku z kovových trubek, dřeva, skla, plexiskla. Stolařská dílna, přebudovaná záhy Vineckým v laboratoř moderního designu, se rovněž stala pracovištěm experimentujícím s řadou dalších nově objevených umělých hmot. Jako funkcionalista a umělec s jedinečným citem pro materiál však uměle hmoty nepoužíval jako náhražky přírodních materiálů, ale hledal možnosti, jak využít jejich specifických vizuálních i tvárných vlastností. V roce 1932 byla v souvislosti s vzestupem moci nacionálních socialistů

vratislavská Akademie, podobně jako další avantgardní školy, tedy i Bauhaus (1933), zavřena. Vinecký se pak jen krátce uchýlil na Staatliche Kunstschule in Berlíně. Na škole se však stal jednou z obětí nacistického útoku a následně byl v roce 1933 jako cizinec, Čech, údajně polský Žid, spolu s celou řadou jiných učitelů propuštěn. Životní i umělecká dráha Vineckého tím dospěla k dalšímu zásadnímu zlomu. V Německu už umělec nesměl vyučovat, přesto se ještě po čtyři roky dokázal v Berlíně uživit designerstvím předmětů pro potřeby liturgie. Nakonec byl v roce 1937 nucen před množícími se nacistickými atakami uprchnout z Německa do vlasti. Do roku 1939, než jej pak vyhnal slovenský nacionalismus, se Vinecký uplatnil v Bratislavě na avantgardní Škole umeleckých řemesel.

Ze svých zkušeností tvůrce liturgických předmětů těžil Josef Vinecký na začátku druhé světové války jako zaměstnanec Chrámového družstva v Pelhřimově. Tehdy navržené monstrance, dvířka svatostánků, kalichy s paténami vynikají, podobně jako liturgické předměty, které dříve vytvořil např. pro kostel St. Marien in Berlíně-Karlshorstu, ušlechtilou formou respektující jejich obřadní funkci i tradiční ikonografii, vykazují jedinečný soulad funkcionalistické úcty k čistému tvaru s důrazem na výjimečnost, efekt a lesk. V roce 1942 se Vineckému podařilo získat v Praze ateliér a založit v něm malou keramickou dílnu. V ní vznikly originální série mis a váz vytvořených z různobarevných hlin a dóz zdobených ryhováním přes abstraktní dekor.

Již v roce 1946 začal umělec vyučovat na obnovené olomoucké univerzitě. Byl povolán Josefem Vydrou k působení na jím právě založeném Ústavu výtvarné výchovy, při jehož budování hodlal jeho tvůrce záměrně využít řady koncepčních prvků a organizačních principů Bauhausu. Vinecký, avantgardní umělec s bohatými pedagogickými zkušenostmi získanými na umělecko-průmyslových školách typu Bauhausu, se tak stal pro dílenskou praktickou výuku osobností nanejvýš povolnou. Pak přišel rok 1948 a nástup komunistického režimu. Vinecký, který dlouhá léta působil v Německu, kde měl mnoho přátel, umělec, jehož manželka, textilní výtvarnice Li Vinecká-Thorn, byla německé národnosti, se stal politicky nespolehlivým. V souladu s novou personální politikou nastupující totality mu Univerzita Palackého neobnovila smlouvu. Své propuštění ze služeb univerzity dlouho nepřežil. Zemřel prvního června roku 1949 a povědomí o vynikajícím avantgardním umělci se téměř vytratilo a z jeho celoživotního díla se dochovalo jen torzo.

Proč se tak stalo?

Politické události v Německu přinesly už po roce 1933 řadu důvodů, proč význam Vineckého nezdůrazňovat. Předně tvorba Vineckého, umělce-kosmopolity, avantgardisty a antinacionalisty, spadla do kategorie Entartete Kunst - zvrhlého umění, které bylo nejen pranýřováno na řadě výstav. V akcích čištění muzeí od zvrhlého umění byly artefakty s tímto označením odstraňovány z veřejných sbírek a na jejich tvůrce se mělo zapomenout. „Zvrhlá díla“ vyřazená z inventářů sbírek putovala – v lepším případě – do Švýcarska, kde byla v aukcích prodána. Mnohá z těchto děl však byla zničena. To byl téměř stoprocentní osud děl, jimiž bylo umění Vineckého zastoupeno ve sbírkách ve Wiesbadenu, Saarbrückenu, Breslau (Vratislavi) a pravděpodobně i jinde. Jediné umělceho sochařské dílo, které se kupodivu po

Doc. PaedDr. Alena Kavčáková, Dr., se specializuje na dějiny umění první poloviny 20. století a evropskou uměleckou a výtvarně pedagogickou avantgardu 20. století. Od osmdesátých let je její badatelská i pedagogická práce podporována grantovými prostředky ČR i zahraničními. Je mj. autorkou monografie Vydrův pokus o tvorbu výtvarného učiliště (UP, Olomouc 1993) a řady odborných studií publikovaných v mezinárodně uznávaných periodikách i recenzovaných sbornících. V současnosti připravuje jako editorka a spoluautorka v rámci projektu podpořeného grantovými prostředky ČR a finančním příspěvkem rektora UP publikaci Josef Vydra (1884–1959) v kontextu umělecké a výtvarné pedagogické avantgardy 20. století, historie a současnost univerzity výtvarného vzdělávání v Olomouci, která vyjde v reprezentativní ediční řadě Memoria artis (Katedra dějin umění UP) počátkem roku 2011 (Vydavatelství UP).

těchto čistkách dochovalo v německých veřejných sbírkách, je socha „Snící“ (Museum Wiesbaden). Když se Vinecký v druhé polovině třicátých let vrátil do Čech, přišel do prostředí vzrušeného předválečnými událostmi, v němž se zákonitě marně potýkala jeho snaha o zviditelnění na československé umělecké scéně s paralyzujícími účinky rozmachu slovenského nacionalismu a posléze temné atmosféry protektorátu. Vinecký de facto neměl v předválečných a válečných letech dostatek času a příležitosti, aby získal takové zakázky, jejichž realizací by mohl ve své vlasti vstoupit do obecnějšího povědomí. Když přišel rok 1948 a nástup komunistické totality, situace se pro umělce nijak nezlepšila. Vinecký se stal z důvodů, které jsem již zmínila, opět nepohodlným. Navíc Josef Vinecký neměl děti a zemřel bez dědiců. Jeho žena Li zemřela o tři roky později a umělecká díla z pozůstalosti Vineckého se dostala do cizích rukou. Při úředním vyklizení umělceho ateliéru pak došlo k nenahraditelné ztrátě naprosté většiny jeho písemné pozůstalosti.

Kdo dnes díla Josefa Vineckého vlastní?

Potěšující je, že byly postupným nákupem během druhé poloviny 20. století získány do německých veřejných sbírek zaměřených na historii produkce durynských porcelánků (Thüringer Museum Eisenach, Thüringer Landesmuseum Heidecksburg, Rudolstadt) velmi kvalitní kolekce váz a dóz zdobených stěvkami a krystalickými glazurami, které Vinecký vytvořil v letech 1909-1910 v porcelánce Schwarzburger Werkstätten für Porzellankunst v Uterweißbachu. Řadu zásadních uměleckých sochařských děl se postupem času podařilo získat do českých a moravských veřejných sbírek, jmenovitě do Národní galerie v Praze, Galerie Zlatá Husa v Praze, Muzea umění v Olomouci, Moravské galerie v Brně, Polabského muzea v Poděbradách. Skvělá plastika „Snící“ je, jak již bylo řečeno, v majetku Museum Wiesbaden. Vzácnou funkcionalistickou kávoovou soupravu z roku 1929 vlastní Galerie Benedikta Rejta v Lounech. Komornější sochařská díla, drobnější užité předměty a keramika jsou dochovány v několika soukromých sbírkách v Praze a Olomouci. Rada předmětů pro potřeby liturgie je součástí vybavení sakrální

Univerzita jde s dobou. Své profily má na Facebooku i YouTube.

Rozmachu různých sociálních a komunitních portálů se neubrání ani Univerzita Palackého, která se rozhodla proniknout i do těchto virtuálních vod. Svou stránku tak má UP i na neprogresivnější sociální síti Facebook a nově také v rámci videokanálu YouTube.

„Uvědomujeme si, že uchazeči o studium i samotná akademická obec UP tráví čím dál více času právě na těchto sítích a mnohdy jim suplují i zdroje informací. V červnu tohoto roku jsme tedy v rámci Facebooku založili oficiální skupinu „Univerzita Palackého v Olomouci“, která v této době čítá přes tři tisíce členů,“ upřesňuje Bc. Ondřej Martinek z Oddělení komunikace UP. Podle něj má tato skupina dvě základní funkce. První z nich je avizování důležitých akcí a událostí samotnou univerzitou prostřednictvím této sítě, druhou pak využívání stránky studenty, kteří zde hledají ubytování, studijní materiály či odpovědi na různé své dotazy. Stránka má sloužit i potenciálním uchazečům o studium – mohou se zde vyptat na podmínky studia toho kterého oboru či požádat o radu stávající studenty. „Rádi bychom také v období podávání přihlášek na vysoké školy využili Facebook pro reklamní kampaň, která je v rámci této sítě velmi konkrétní a účinná,“ dodává Ondřej Martinek.

Své „facebookové“ profily a stránky mají v současnosti i některé fakulty a několik kateder, které využívají sociální sítě ke komunikaci se svými studenty. Například stránka Filozofické fakulty čítá přes tisíc členů.

Novinkou na internetu je pak YouTube kanál Univerzity Palackého. Ten nyní obsahuje starší videa převedená z videokroniky na stránkách upol.cz a nově je každý týden doplňován o dvou až třiminutové reportáže z důležitých událostí souvisejících s univerzitním životem. Ty jsou dílem studenta žurnalistiky a filmové vědy Marka Partyše, který je vytváří ve spolupráci s Oddělením komunikace UP. Zájemci najdou na YouTube nově také film mapující průběh letošního Majálesu UP. Koncem října zde bude ke zhlédnutí i připravovaný reklamní spot UP.

Více na: www.youtube.com/user/PalackyUniversity.
-mar-

Přehlídka filmů z festivalu Jeden svět 2010 na LF UP

Šest snímků, které byly uvedeny letos v březnu na mezinárodním festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět, se v průběhu listopadu a prosince představí na Lékařské fakultě UP v Olomouci. Dokumenty podávají svědectví o boji iránských aktivistek proti nehumánním popravám (Zemřít ukamenováním, 9. 11.), koncentračních táborech v Severní Koreji (Kimčongilie, 16. 11.), životě kočovných Romů v Itálii (Já, moje romská rodina a Woody Allen, 23. 11.), dopadech konzumního chování Západu na rozvojové země (Hlad, 30. 11.), krutým potlačení mníšských nepokojů v Barmě (Barmský VJ, 7. 12.) a vraždě ruské opoziční novinářky A. Politkovské (Anna v přední linii, 14. 12.).

Organizátoři přehlídky využili nabídky humanitární organizace Člověk v tísni, která v rámci programu Promítej i ty! nabízí zapůjčení vybraných festivalových filmů. Za tři měsíce od spuštění unikátního projektu dokumenty zhlédlo již přes 5 tisíc diváků. Jejich řady během podzimu rozšíří studenti a zaměstnanci Lékařské fakulty i další zájemci z řad veřejnosti.

„V rámci mezinárodní organizace IFMSA, sdružující studenty lékařských fakult z celého světa, existuje Stálý výbor pro lidská práva a mír (SCORP), proto jsme se rozhodli podílet na organizaci přehlídky. Podobné akce na naší fakultě, jako setkání se zástupci organizace Lékaři bez hranic či výstava fotografií Jana Šibíka, které jsme v minulosti uspořádali, měly značný ohlas a ukázaly, že studenty tato témata zajímají,“ řekl student 3. ročníku LF UP Lešek Waclawik. Mnohé z filmů reflektují témata, o kterých se v posledních dnech a týdnech opět intenzivně mluví, ať už jde o čtyři roky neobjasněnou smrt A. Politkovské, dynastii severokorejských diktátorů, postavení evropských Romů nebo kruté tresty v Íránu,“ doplnil další z organizátorů, Mgr. Pavel Kurfürst z Centra pro výuku cizích jazyků LF UP.

Všechny filmy jsou opatřeny českými titulky. Bezplatné projekce ve Velké posluchárně Teoretických ústavů LF UP na Hněvotínské ulici začínají vždy v 16 hodin.

Podrobné informace jsou k dispozici na stránkách <http://cja.upol.cz>.
Mgr. P. Kurfürst, LF UP

Dvacet let s Josefem Vineckým...

ních objektů v Německu, v Čechách i na Moravě a dodnes slouží svému účelu.

Které životní období Vineckého považujete za jeho nejšťastnější?

Jednoznačně se jednalo o období let 1928-1932, kdy Vinecký působil na vratslavské Akademii. Ve zmíněné periodě své profesní dráhy měl nejlepší podmínky k rozvíjení nejen své designerské práce, ale i sochařské tvorby a kvalitní pedagogické činnosti. Byl tehdy úspěšným návrhářem funkcionalistického nábytku a užitečných předmětů z kovu, vytvořil řadu sochařských děl, jež jsou cennými příspěvky k evropskému modernímu sochařství (Hlava „Muž a žena“, Torzo, Jinoch). Zařadil se i k umělcům, kteří ve své pedagogické práci úspěšně vyvíjeli speciální metody, jak vyučovat funkcionalistickému designérství a jak vůbec vzdělávat lidskou kreativitu.

Jaký byl jeho život ve spojení s Univerzitou Palackého?

Josefa Vineckého zahrnul J. Vydra spolu s J. Zrzavým a F. V. Mokrym do prvotní vědecké rady Ústavu výtvarné výchovy PaF UP. Zkušenosti v oblasti sochařské a designerské tvorby i výtvarné pedagogiky umělce v letech 1946-1948 přímo předurčily k tomu, aby spolu se jmenovanými kolegy výrazně participoval na koncipování moderního vysokéškolského učiliště navazujícího na nosné prvky avantgardní činné školy - Bauhausu. Jeho výuka začala slibně přispívat k profilaci budoucích učitelů výtvarné výchovy, kteří měli umět dobře pracovat s nejrůznějšími výtvarnými materiály, kteří měli získat schopnosti výtvarně ztvárnit svou myšlenku a dokázali by při práci s mládeží vtipně převádět výtvarné

úkoly do výchovné roviny. Absolventi výtvarného oboru neměli vychovávat tvůrce uměleckých děl, ale tvořivého člověka s dobrým vkusem, náročného spotřebitele-konzumenta kvalitní umělecké i umělecko-průmyslové produkce. Působení Josefa Vineckého v Olomouci, bohužel, po dvou letech skončilo, aniž by se umělci alespoň v Olomouci podařilo zapustit hlouběji kořeny a zjednat svému dílu odpovídající pozornost.

Jak se vyvíjelo bádání o umělci?

Když v roce 1949 Josef Vinecký zemřel, nebyl zde nikdo kompetentnější než Josef Vydra, kdo by mohl napsat jeho nekrolog, protože zakladatel olomouckého Ústavu výtvarné výchovy byl u nás nakonec jedním z mála, ne-li jediným, kdo o jeho životní a umělecké dráze něco věděl. Článek „Josef Vinecký, umělec čistě pravdy, tvaru a materiálu“, který Vydra v roce umělcova úmrtí uveřejnil v časopise Tvar a jehož název převzala i právě skončená výstava, byl pak na dlouhou dobu jediným zdrojem základních informací o nepříznivě osudu stíhaném umělci. Až v roce 1977 se tématu ujal architekt Vladimír Šlapeta a uspořádal v Olomouci výstavu „Josef Vinecký 1882/1949. Výtvarné dílo“. Při této příležitosti vydal užlý, nicméně velmi záslužný katalog, který se stal východiskem pro mou badatelskou práci, jejíž výsledky jsem shrnuje do publikace a výstavy.

Komu je publikace Josef Vinecký (1882-1949). Osobnost sochaře v kontextu evropské avantgardy 20. století určena?

Odborné veřejnosti a studentům oboru dějiny umění. Ve výuce na Katedře dějin umění FF UP se k ní částečně váže předmět Malířství a sochařství evropské avantgardy.

Dokončení ze str. 1

V přednáškách je prezentována řada děl Josefa Vineckého, blíže je věnována pozornost rozboru jejich výraziva a umělecko-historickému zhodnocení v kontextu německého, českého a evropského umění.

Monografie se tedy mj. stala součástí výuky?

Do jisté míry ano. Pokud bylo cílem mého bádání zmíněné zhodnocení a docenění tvorby Josefa Vineckého a zároveň zvýšení povědomí o ní, pak je potřebné s výsledky badatelské práce seznámit v neposlední řadě studenty - budoucí historiky umění.

Z jakých prostředků byl výzkum a vydání monografie financováno?

V roce 1994 jsem mohla studovat a provádět rozsáhlou heuristickou práci v Německu, v Polsku a na Slovensku díky grantu nadace The J. Paul Getty Trust (The Getty Grant Program), Santa Monica, USA. Základ monografie tvoří má habilitační práce obhájená v roce 2007. Na zpracování textu habilitace jsem získala od FF UP finanční příspěvek v podobě grantových prostředků. Následně zpracování a vydání publikace pak bylo umožněno díky finanční podpoře udělené MŠMT v rámci Rozvojového programu projektu FF UP zaměřeného na podporu excelence publikační činnosti pracovníků FF UP, rovněž tak díky příspěvku z prostředků výzkumného záměru „Morava a svět. Umění v otevřeném multikulturním prostoru/Moravia & World. Art in the open multicultural space“. Za všechny udělené grantové prostředky si dovoluji na tomto místě velmi poděkovat. Bez nich by vznik publikace nebyl myslitelný.

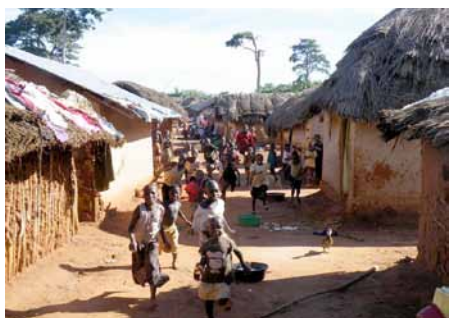
Ptala se M. Hronová, foto M. Otava

Uganda: Černá perla Afriky Říjen je měsícem boje proti chudobě

V září a říjnu probíhá v několika desítkách českých měst kampaň Česko proti chudobě. Jejím realizátorem v Olomouci je již pátým rokem Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, o.p.s. (ARPOK), která i letos připravila rozmanité aktivity pro školy a veřejnost. Jednou

z prvních akcí byla beseda s názvem Uganda: Černá perla Afriky s Ondřejem Suchánkem, studentem Mezinárodních rozvojových studií na Přírodovědecké fakultě UP, který v Ugandě působil od května 2009 do května 2010 jako spolupracovník Arcidiecézní charity Praha. Hlavním námětem besedy byl projekt Adopce na dálku, v Česku poměrně známý a rozšířený způsob, jak pomoci dětem v rozvojových zemích. Ondřej Suchánek hovořil zejména o svých zkušenostech s registrováním nových dětí a monitorováním výuky v podporovaných školách. S účastníky besedy se

podělil také o poznatky a zážitky z výuky angličtiny na středním technickém učilišti sv. Karla Lwanga v Malongwe a dohlížení na stavbu nové charitativní základní školy sv. Jana Nepomuckého v Kiyagi.

Kampaň Česko proti chudobě sdružuje na padesát organizací zaměřených na rozvojovou pomoc, vzdělávání, genderovou problematiku, životní prostředí i problémy mezinárodního obchodu a oddlužení. Letošní Dny proti chudobě začínají v předvečer Summitu OSN, který se má zabývat naplňováním „Rozvojových cílů tisíciletí“, jak byly odsouhlaseny před deseti lety na Summitu tisíciletí.

-red-, foto M. Otava a archiv O. Suchánka

Merrillův program 2010–2011

Oddělení zahraničních vztahů RUP vyhlašuje konkurz na roční stipendijní pobyt v USA pro studenty 2.–4. ročníků fakult UP (kromě LF), občany ČR. Možnost uplatnění studentů PF je omezena. Termín odevzdání přihlášek do pátku 5. 11. 2010 (včetně). Podrobnosti a formuláře přihlášek: Oddělení zahraničních vztahů RUP, Křížkovského 8, Olomouc, zuzana.hamdanieh@upol.cz.

Studentské aktivity aneb Co týden dal...

Přírodovědci udělali galaktický večírek

Organizace POSPOL, která sdružuje studenty Přírodovědecké fakulty, uspořádala 6. 10. večírek pod názvem Galaxy Night 3 aneb Dedekindovy množiny. V rámci večírku v budově PŘF UP se mohli neformálně setkat jak studenti, tak i pedagogové. Tématem již třetího ročníku akce byly matematické obory a práce známého německého matematika Richarda Dedekinda. Mladí přírodovědci přitom lákali své spolužáky na dj'e či prvních 600 piv za deset korun.

Zahraniční studenti vyrazili do Prahy

Jako každý rok, tak i letos připravili členové občanského sdružení Erasmus Student Network UP (ESN UP) pro čtyřicetku zahraničních studentů výlet do Prahy. Členové ESN UP se s erasmáky během víkendu 15.–17. 10. vydali nejen po stopách památek hlavního města, ale absolvovali s nimi i setkání s pražskou pobočkou mezinárodní organizace Erasmus Student Network.

Vysokoškolští katolíci se vydali na pouť

Ve středu 13. 10. proběhla pod patronací Vysokoškolské katolické hnutí Olomouc tradiční noční pouť na Sv. Hostýn. Součástí celonočního programu nebyla jen samotná pouť, ale také adorace či společenské hry. O den později se pak nejen členové VKH sešli v rámci Biblického impulsu, což je celorepubliková aktivita směřující k tomu, aby měli mladí věřící z různých kateder či fakult možnost se seznámit. Večer se společenskými hrami proběhl v Čajovně Aletti.

Právnické organizují Antiplies v irském stylu

Ještě před plánovaným uzavřením Právnické fakulty z důvodu rekonstrukce se rozhodli členové organizace ELSA Olomouc uspořádat Zimní Antiplies 2010. Zavedená akce proběhne 18. 10. v prostorách U-klubu od 20 hodin. Organizátoři se nechali tentokrát inspirovat zemí hrnců s pokladem na konci duhy a celý večírek pojmu v irském stylu. Žadoucí je tak nejen zelené oblečení, ale také irské taneční kreace.

Pastiche Filmz zve na Kadára i Třeštíkovou

S novou sezónou nezahálí ani o.s. Pastiche Filmz, zajišťující filmové projekce v rámci filmového klubu na Konviktě. V týdnu od 18. 10. pak „pastišáci“ připravili pro širokou akademickou obec nejednu filmovou lahůdku. Například ve středu promítnou ve filmovém sále snímek Jána Kadára a Elmara Klose Smrt si říká Engelchen, o den později zase v kině Metropol časosběrný dokument Heleny Třeštíkové Katka.

Historici pokračují ve zvelebování dvorku

Občanské sdružení Cech invalidů středoevropské historiografie, které pod tímto atypickým názvem sdružuje studenty a absolventy Katedry historie, pokračuje i v podzimních měsících v úpravě dvorku školy Na Hradě, kde katedra sídlí. Na konci září uspořádali studenti akci Dvorek je hra aneb Pomozte krtečkovi, v jejímž rámci se jali zahradnícky i jinak zvelebovat „své“ venkovní místo pro odpočinek, studium i společenské akce.

Psychologové ochutnají psychoterapii

Studentská organizace ČASP Olomouc (místní pobočka České asociace studentů psychologie) připravila pro zájemce z řad studentů psychologie čtyřdenní kurz s názvem Ochutnávka aneb Jaký psychotherapeutický výcvik si vybrat? Během kurzu se studentům představí jednotliví zástupci z celkem osmi různých psychotherapeutických škol, přičemž zájemcům podají také důležité informace o podmínkách přihlášení a kontaktech na příslušné psychotherapeutické školy. Na kurz se mohou zájemci přihlásit přes webové stránky www.caspos.cz.

AIESEC uvítal nové studenty na UP

Ještě před začátkem semestru měli noví studenti prvních ročníků možnost zúčastnit se tzv. Orientation Days, které pro ně připravili členové olomoucké pobočky mezinárodní organizace AIESEC. Ta si klade za cíl především zprostředkovávat praxe studentům při studiu, ať již v nás nebo v zahraničí. Orientation Days proběhly ve dnech 16.–17. 9. ve spolupráci s Katedrou aplikované ekonomie s cílem představit univerzitní systém studia, ale také poznat Olomouc a stávající studenty.

-mar-, foto archiv studentských spolků

To sladké slovo reforma... (I)

„Situace je všude stejná: buď jsme právě pod tlakem nutných reform, a tudíž je musíme rychle uskutečnit, nebo máme právě nutnou reformu za sebou, a jejím výsledkem není nic jiného, než že na ni musí navázat další nutná reforma... Reformní duch nahrazuje všechny jiné politické programy, koncepty a ideje. A také nahrazuje morálku. Jde už jen o to projevit odvahu k reformám. Dnes platí jako ctnost signalizovat ochotu k reformám, špatný je ten, kdo reformám vzdoruje. Reforma je dobro, je obranou před zlem, svět se dělí na stoupence reformem a nepřátele reformem. A jako každá správná ideologie nemusí ani reformní duch sám sebe zdůvodňovat. Prokazovat v každém jednotlivém případě, jestli je vůbec nutné reformovat, a pokud ano, tak jak, by bylo příliš velkým požadavkem. Nějaká reforma je vždy nutná, protože reformy jsou nutné vždy.“

Konrád Paul Liessmann: Teorie nevzdělanosti. Omyly společnosti vědění. Praha 2008, s. 110

Dílem zatracovaný a současně dílem adorovaný rakouský filozof a profesor vídeňské univerzity K. P. Liessmann ve svém intelektuálním bestselleru *Teorie nevzdělanosti* kriticky rozcupoval dnešní evropské reformy vysokoškolského studia. Když ještě použijeme citát z jeho nedávné pražské přednášky (březen 2010), že totiž „kvalitu vzdělávacích institucí by také bylo možné posuzovat podle toho, kolik nám poskytují svobody, kolik rizika, zvědavosti, kolik estetické zkušenosti, kolik neužitečného a krásného...“, pak se příkré rozporuplným emocím, které vzbuzuje Liessmannův text, nemůžeme divit. Reformem českého vysokoškolského systému podle proslulé Bílé knihy terciárního vzdělávání se s pravděpodobností hraničí s jistotou dočkáme co nevidět, i když je v předcházejícím období akademická veřejnost většinou odmítala. Nejsem sice prognostik, ale přesto se mi chtě nechtě – při úvahách nad minulými a zejména nad budoucími osudy vysokoškolských reform z dílny pana profesora Matějů – asociuje závěrečná scénka z divadelní hry Ladislava Šmoljaka *Posel z Liptákova*: pan Smrtka, nabýv důchodového věku, odchází od vizionáře Hlavys na svoje poslední „rito“ („nějaké Ferdinand, Sarajevo“), přičemž pronáší zlověstné: „A přijde nově, mladě, ale to bude sekáč, pánové! Ne jako já. Ten se nezakecá. No potěš vás pánbůh!“ Dost bylo vizionářských asociací – a proto hodnocení žhavé současnosti ponechme na povolanejších.

Východisko: Kritický pohled

V nadcházejícím výkladu se tak podíváme na reformy systému terciárního vzdělávání od roku 1945 do roku 1989. Při četbě následujících textů čtenář s určitostí nabude dojmu, že se autor staví k danému období veskrze kriticky. Ano, tento dojem je opodstatněný. Autor ale rozhodně nechce snížit zásluhy desetitisíců vynikajících učitelů základních, středních a vysokých škol, kteří v těchto institucích působili před rokem 1989. Učili mne a učili i učitelé z vás. A učili i učí – jsem o tom hluboce přesvědčen – dobře.

Kvalitu terciárního vzdělanostního systému (a vzdělanostního systému vůbec) v dané době do značné míry určuje jeho historický vývoj a stav z předcházejícího období. Školská reforma vyžaduje pečlivou analýzu stávajících podmínek i kvalifikovanou predikci důsledků reformních opatření. Jde současně o nezbytné zachování kontinuity, ale pochopitelně i o prosazení diskontinuitních prvků jako hlavních „nosičů“ reformního étosu. Ani radikální změny se neprojevují v systému „ze dne na den“; současně ale každý zásah do organizace a struktury školství má dlouhodobé následky, ať už v pozitivním, či negativním

slova smyslu. V podmínkách zastupitelské demokracie je současně nutné vzhledem k dlouhodobému charakteru realizovaných školských reform hledat široce přijatelný politický konsensus. I to je velký problém, protože střídající se politické reprezentace provádějí školské reformy rády a s chutí. Také politik je absolventem školského systému, tudíž soudí, že této problematice dobře rozumí. Navíc proklamace o školství, vědě, výzkumu a vzdělanostní společnosti znějí nanejvýš ušlechtilé a jsou pozitivně kvitovány voliči. Právě z tohoto pokusu o definici školských reform také vyvěrá skeptická nedůvěra profesora Liessmanna.

Reformní úsilí po 2. světové válce: dodnes známý trend

Určujícím faktorem vývoje těsně poválečných československých vysokých škol byl enormní zájem o vysokoškolské studium, který vyplýval z jejich šestiletého uzavření. Počet vysokoškolských studentů se v poválečných letech zvýšil o více než 100 %, a tak příslušné orgány na daný stav musely reagovat. Především se zvýšil počet vysokoškolských institucí. V únoru 1946 se ustavila Univerzita Palackého v Olomouci jako třetí univerzita na území Čech, Moravy a Slezska; ve městech soupeřících s Olomoucí o umístění univerzity – Hradci Králové a Plzni – vznikly pobočky lékařské fakulty pražské Univerzity Karlovy. V Praze se konstituovala Vysoká škola politická a sociální s brněnskou pobočkou, zvýšil se počet uměleckých vysokých škol (Akademie muzických umění v Praze, Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze, Janáčkova akademie muzických umění v Brně), z Příbrami do Ostravy byla přeložena Vysoká škola baňská. Dodejme, že bezprostředně po osvobození došlo k likvidaci německé univerzity v Praze a dvou technických německých vysokých škol v Praze a v Brně. Nejkontroverznějším zásahem do poválečné sítě v Československu se stal vznik pedagogických fakult. Tyto fakulty vznikly při existujících univerzitách (Praha, Brno, Olomouc, Bratislava) a sloužily k vysokoškolskému vzdělávání učitelů primárního školství. Kontroverznost těchto nových fakult spočívala jednak v jejich nemalé politizaci (jejich vznik podporovala zejména komunistická strana), ale současně v problematické „dělbě práce“ při přípravě středoškolských učitelů mezi pedagogickými fakultami (vyučovaly pedagogiku a pomocné obory) a tradičními filozofickými a přírodovědeckými fakultami soustřeďujícími se na přípravu vlastního odborného oboru.

Jaké byly důsledky reformem uskutečněných v letech 1945–1948? Nebývalý růst vysokoškolských posluchačů

narušil exkluzivitu vysokoškolského vzdělávání včetně exkluzivity postavení vysokoškolského učitele. Ruku v ruce s touto skutečností se začal projevovat trend, který je charakteristický pro vývoj systémů terciárního vzdělávání až do současnosti – že totiž důraz na kvantitativní stránku vysokoškolského vzdělávání nutně podlamuje jeho kvalitu, která je neodmyslitelně spjata s příslušně početným a náležitě vědecky kvalifikovaným vysokoškolským učitelstvem. Zjednodušeně řečeno: koncentrace na kvantitu vysokoškolského vzdělání zákonitě naráží na „úzké hrdlo“ v podobě náročné kvalifikační přípravy vysokoškolského učitele, který plnohodnotný puvoar k vysokoškolské výuce získává až dlouholetou odbornou a vědeckou praxí.

„Zmasovění“ vysokoškolského vzdělávání ovšem vyvolalo i úvahy a opatření směřující k regulaci počtů vysokoškolských studentů. Ve zjitřené poválečné době vykristalizovaly dva přístupy k této regulaci, jež v demokratických zemích tvoří podstatu regulace vysokoškolských studentů dodnes. V roce 1945 předložila Ministerstvo školství a osvěty návrh osnovy zákona o placení příspěvků na vysokých školách. Tento návrh o zpoplatnění vysokoškolského studia (a tedy o regulaci studia finančními mechanismy) byl v době všeobecného „úprku doleva“ odmítnut. A tak politickou podporu získal návrh, který předložila poslanecká skupina sdružující zástupce všech tehdejších stran Národní fronty. V zásadě byl akceptován tzv. numerus clausus, kdy vládní exekutiva určovala počty příslušných vysokoškolských odborníků, které potom následně ministr školství „přidělil“ jednotlivým vysokým školám.

Regulace počtů vysokoškolských studentů je v mnoha ohledech pro moderní společnost záležitostí velmi citlivou a komplikovanou. Mimo jiné zasahuje do tvorby sociální struktury společnosti, a to jak v ohledu sociálně mobility, tak v ohledu sociálně reprodukčním. Nerovnováha těchto funkcí může ve společnosti vést k sociální uzavřenosti školského systému a ztrátě jeho demokratičnosti, což výrazně snižuje životní šance potomků ze sociálně defavorizovaných skupin.

(Pokračování v příštím čísle.)

PhDr. P. Urbásek, ředitel Archivu UP

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

*(...) Před několika týdny při své návštěvě Velké Británie prohlásil papež Benedikt XVI., který se mimochodem loni setkal i s českou akademickou obcí, za blahoslaveného kardinála Johna H. Newmana, anglikánského a posléze katolického teologa a filozofa, který mimo jiné působil na oxfordské univerzitě a také jako rektor irské katolické univerzity v Dublinu. Newman je v debatách o vysokých školách v posledních letech často připomínán díky svému spisu *Idea univerzity (The Idea of a University)* z roku 1852. Newman už na prahu průmyslového věku tvrdil, že hodnota univerzity nespočívá v jejím sociálním a ekonomickém užítku. Vědění, znalosti totiž nejsou nástrojem k dosažení „něčeho“, říkal Newman, je to „účel sám o sobě“. Vzdělání je příprava k vědění a důležitou úlohou univerzity je vstřípit studentům ideál vzdělanosti. Univerzita musí ukázat studentům, že vědomosti nejsou něčím, co leží někde mimo ně. Knowledge is a habit, vědění je zvyk, obyčej a je to osobní majetek. A kultivovat tento zvyk, zvyk vzdělávat se a vidět ve znalostech hodnotu, je prvofadou úlohou univerzity. (...) Zdroj: Projev předsedy ČKR prof. Petra Fialy při slavnostní zahájení akademického roku 2010/2011 vysokých škol ČR 4. 10. v Plzni, <http://crc.muni.cz/>*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Konference ORGANON VII v Olomouci

Ve dnech 13.–26. 9. 2010 se v Olomouci konal workshop ORGANON VII. s podtitulem ?NIHIL NOVI?, věnovaný metodice a didaktice výuky logiky, zaměřený na otázku jak a co učit při výuce logiky. Jeho cílem bylo umožnit vyučujícím úvodních kurzů logiky na vysokých školách České a Slovenské republiky vyměnit si navzájem zkušenosti z metodologie jejich tvorby. Těto již tradiční akce se zúčastnila více než polovina všech vyučujících logiky v ČR a svými příspěvky zaujali i kolegové ze Slovenska. Akci pořádaly katedra filosofie FF ZČU v Plzni, katedra logiky FF UK v Praze a katedra filosofie FF UP v Olomouci, která zároveň celou akci hostila. Workshop se uskutečnil v rámci projektu OP VK č. CZ.1.07/2.2.00/07.0217 ORGANON – LMS (learning management system) pro výuku logiky, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

kleště citelně svírají, je nutné, abychom postupovali úsporně. Slučováním pracovišť vzniknou menší nároky na provozní peníze, které putují na jednotlivé katedry. Úsporu vidím i v menším počtu vedoucích kateder a jejich funkčních i osobních příplatcích, v hledání rezerv u ostatních pracovníků z centrálních pracovišť fakulty. Je nutné snížit i počet ostatních, tedy neakademických pracovníků, kteří zajišťují podporu činnosti na jednotlivých katedrách. Potvrzuji také usilovnou práci na „kvantifikaci“ výkonu akademických pracovníků, která je založena na třech základních pilířích, a to činnosti pedagogické, organizační a vědecké. Rozložení práce akademických pracovníků je totiž velmi nevyrovnané a i zde jsou značné rezervy. Právě výsledky kvantifikace výkonu nám budou sloužit jako podklad k personální práci, systematickému hodnocení práce jednotlivých pracovníků a také k rozhodnutí o tom, zda je práce některých pracovníků zbytná či nezbytná,“ sdělil děkan fakulty. Dodal, že do budoucna bude nutné soustředit se také na kvalitativní stránku věci. „Mám tím na mysli to, jakou má vykazovaná pedagogická práce váhu např. k profilu absolventa, jaký má vědecký výstup vztah k rozvíjení oboru, zaměření fakulty apod. S jednotlivými pracovníky chceme jednat individuálně s jasným stanovením termínů plnění jejich činnosti,“ dodal doc. Z. Svovizl.

Akademická obec se v rámci zhruba dvouhodinového setkání dověděla, že se management FTK snažil v rámci daných mantinelů již do současné doby jistě prostředky uspořít, a to na mzdách, na nájemném, materiálu, prozpatim i na energiích a že jistotu úsporu našel i v kapitole Sociálního fondu. Rozkolísanou finanční situaci za uplynulé období pozitivně ovlivnil také až 60% nárůst již pozitivního hospodářského výsledku v kapitole Celoživotní vzdělávání, zlepšila se dlouhodobě finančně neutěšená situace výcvikového střediska Univerzity Palackého Pastviny. „Všechna dosavadní i plánovaná úsporná opatření jdou ruku v ruce s našimi cíli. Chceme zpracovat koncepci pro vytvoření moderního kampusu areálu Neředín, chceme aktualizovat projektovou dokumentaci stavební rekonstrukce Centra kinantropologického výzkumu a podle finančních možností a v souladu s kampusem areálu Neředín bychom rádi zahájili jeho přestavbu. Rádi bychom také dořešili koncepci výcvikového střediska UP Pastviny,“ sdělil akademické obci děkan fakulty. V rámci prezentace toho, co fakultu v nejbližším období čeká, pak připomněl nutnou činnost související s přípravou podkladů pro reakreditaci studijních oborů s důrazem na modulovost, přístupnost a provázanost studia. Za stejné tak důležitou považuje děkan FTK např. přípravu a realizaci odborné a organizační garance jednotlivých studijních oborů, přípravu podmínek pro akreditaci doktorského a navazujícího magisterského studijního oboru vedeného v cizím jazyce, přípravu podkladů pro komplexní pojetí politiky PR fakulty či koncepci jejich výzkumných aktivit. Největší část diskuse se v závěru tohoto setkání pak věnovala konkrétní orientaci jednotlivých kateder, jejich dalšímu členění, modulovosti a personálnímu obsazení.

M. Hronová, fotona titulní straně M. Otava

Spějeme k šíření vzdělanosti, nebo nevzdělanosti?

Už po dvanáct let uděluje Nadace Dagmar a Václava Havlových na den prezidentových narozenin (5. října) Cenu některému z myslitelů, který svou prací něco důležitého říká nejen kolegům v oboru, ale i širší veřejnosti, lidskému společenství obecně. Mám to potěšení pracovat v odborné radě, která laureáty navrhuje, a musím říci, že i když mé myslí byli z oceněných zatím nejbližší Umberto Eco a Julia Kristeva, k zásadním problémům vzdělanosti, a tedy i našich diskusí kolem univerzitního vzdělávání (pokud se nějaké konají), měl z dosavadních dvanácti osobností neaktuálnější příspěvek letošního laureát, rakouský filozof Konrád Paul Liessman. Nadace vydala k příležitosti udělení Ceny sbírku esejí s názvem Hodnota člověka, ale ústřední text, na němž se soustředila i panelová diskuse, která bývá součástí slavnostního udělování Ceny, představovala autorova knížka z roku 2006 Theorie der Unbildung (česky Theorie nevzdělanosti: Omyly společnosti vědění, v překladu Jany Zoubkové, Akademia 2010). Kniha stojí za přečtení i za úvahu nad tím, čím se zabýváme.

Se svolením autora laudatia, matematika a filozofa doc. Jiřího Fialy, si pro přiblížení atmosféry celé události ocitujeme několik vět:

„V roce 1848 bylo v podunajské monarchii rozhodnuto o zavedení filosofické propedeutiky do posledních ročníků gymnázií; v septimě to byla psychologie, v oktávě pak logika. Otázkou bylo, kdo napíše učebnici. Jasným favoritem byl Johann Heinrich Loewe, pražský rodák, zastávající spíše konservativního pojetí. Z opačného tábora se však vynořil protikandidát Robert Zimmermann, Bolzanův žák, rovněž narozený v Praze, který v té době působil na univerzitě v Olomouci. Loewe zahájil protiútok obviněním Zimmermanna z plagiátorství Bolzana. Skrytý důraz však byl nikoli na slově plagiátorství, nýbrž na Bolzanovi – tom Bolzanovi, kterého pro jeho názory vyhodili z pražské univerzity. Ministrem vyučování byl tehdy hrabě Leo Thun a ten přišel s „echt“ rakouským řešením, řekli bychom možná až cimmarnovským, nádherně iracionálně racionální: vyhrál Zimmermann a navíc byl povolán do Vídně, zatímco Loewe byl poctěn profesurou filozofie v Praze. Thun pak zavedl v českých zemích reálky a Loewe se tam zasadil za zrovnoprávnění českého a německého jazyka.

Zimmermannova filozofická propedeutika byla skutečně výtahem z Bolzanova Vědosloví (Wissenschaftslehre), protože právě tímto úkolem pověřil Bolzano svého žáka. Učebnice se dočkala řady vydání a překladů. V celé střední Evropě se tak studenti gymnázií hned v první hodině dozvídali, že existuje aspoň jedna věta pravdivá o sobě. Kdyby totiž byly všechny věty nepravdivé, byla pravdivá právě tato věta. A kdyby nebylo pravda, že jsou všechny věty nepravdivé, musela by být mezi nimi aspoň jedna, která by byla pravdivá. A takových vět je nekonečně mnoho, protože když už máme jednu, můžeme o ní říci, že je pravdivá, a máme další a tak do nekonečna. Můžeme se pak divit, že právě ve střední Evropě se rozvinula nová matematická logika a filozofie jazyka, která později dostala název analytická? Další učebnice napsal český filozof a pedagog Gustav Adolf Lindner. Ta byla herbartovská a hemžilo se to v ní slovy jako nevědomí a slast. Nemusím snad dodávat, že se z ní učil Sigmund Freud.

Oba to jsou příklady vzdělávání jakožto podvrtné činnosti, „ideologické diverze“ by se řeklo ve slovníku totality. Podvrtné a rozvrtné v tom smyslu, že mění studenty zevnitř. Vzdělání jakožto rozpominání se zevnitř, nikoli z popudu vnějších znaků – tak to prvně formuloval Plátón ve Faidrovi. In-formování v původním smyslu – tedy vnitřní utváření. A když jsme už u toho formování: slovo reforma přece přímo říká, že se má změnit jen forma, tedy zvnějšku. Podstata zůstává nezměněna – ledaže by se věřilo na něco takového, jako je marxistická změna kvantitativní v kvalitu. Je to jasné, ale pořád se divíme, proč ty reformy – nejen školské – nefungují. Ve školských reformách se neustále mění osnovy. A protože se nikdo nestará o útek, nelze se divit, že se výsledný hadr

rozpadne hned při prvním použití. Prostě mu chybí kon-text. Vzdělání je vědomí souvislosti, schopnost rozumět, tj. vytvářet kontexty, v nichž to, čemu chceme porozumět, dává smysl.

Koncem osmdesátých let minulého století se v Rakousku cítila naléhavě potřeba znovu formulovat otázku po vzdělání. I v jiných zemích se vzdělávání dostávalo do slepé uličky: poskytovalo sumy měřitelných a testovatelných poznatků, ale chyběl útek, takže z očekávané vzdělanosti se stávala polovzdělanost a nakonec prostě nevzdělanost. Řešením měly být opět reformy, tentokrát celoevropské. Na hlubinné analýze těchto bludů se podílel právě Konrad Paul Liessmann. Výsledkem jeho mnohaleté činnosti je zásadní kritika omylu „společnosti vědění“ – Theorie nevzdělanosti. Když tato kniha vyšla před dvěma lety v českém překladu, působila jako zjevení: bylo v ní jasně řečeno a zdůvodněno vše, co jsme si nejasně mysleli, ale nedokázali to přesně formulovat.

Jako příklad vezmu právě reformy a uvedu několik citací z této knihy.

- *Principiálně existuje vždy a všude potřeba reform, většina reform se už měla udělat dávno, a ještě horší je, že od žádné vlády nelze požadovat, aby nutné reformy neprovedla. Nejpikantnější ovšem je, že s každou reformou stoupá potřeba dalších, protože všechny problémy, které reformy přinášejí, se mohou vyřešit jen dalšími reformami.*
- *Není to tak dávno, kdy bylo slovo reformista nadávkou, kdo na sebe trochu dbal, nechtěl tehdy reformovat, nýbrž dělat revoluci. Sexuální revoluci, rodinnou revoluci, kulturní revoluci, revoluci ve školství, to především, potom revoluci na univerzitě a vůbec v celé společnosti.*
- *Při každé reformě se sice opakují jako mantry bezobsažná slova jako snížení nákladů, transparentnost, konkurenceschopnost nebo vzrůst pracovní výkonnosti, ale každému je jasné, že po každé reformě je zpravidla vše reformované dražší a funguje hůř než dřív, je těžkopádnější a neprůhlednější.*
- *Reformátoři sice rádi mluví o jednotlivci a jeho odpovědnosti, v hloubi srdce jsou ale deterministi a jsou hluboce přesvědčeni o tom, že struktury určují úplně všechno. Proto nejraději ze všech provádějí strukturální reformy, tedy restrukturalizace.*
- *Vzdělání kdysi souviselo s ambicí dokázat, že domnělé jistoty doby jsou iluzivní. Společnost, která ve jménu domnělé efektivity a oslněná představou, že vše může podřídit kontrole ekonomického pohledu, osekává svou myšlenku, a tím se připravuje o možnost rozpoznat iluze jako iluze, se upsala nevzdělanosti, ať ve svých databázích shromáždila jakoukoli sumu vědění.*

Prof. J. Jařab, CSc.

Foto - zdroj: <http://www.vize.cz/>

